

**Uitreiking Noyons Penning aan dr. P.C.M. Bartels
NVKC Algemene Ledenvergadering
donderdag 14 april 2011**

De Noyons Penning is ingesteld in 1987 en is bestemd voor hen, die zich bijzonder verdienstelijk hebben gemaakt voor de Nederlandse Vereniging voor Klinische Chemie en Laboratoriumgeneeskunde. De penning draagt de naam van prof. dr. E.C. Noyons, oprichter en erelid van onze vereniging.

Het algemeen bestuur heeft in haar vergadering unaniem besloten om de Noyons Penning 2011 toe te kennen aan dr. P.C.M. Bartels.

Piet Bartels heeft zich in zijn lange loopbaan bijzonder verdienstelijk gemaakt voor de NVKC. Niet alleen door het verrichten van onderzoek op verschillende terreinen, maar vooral door vervolgens het uitdragen van die kennis. Geheel in lijn met de kwaliteitscyclus ijverde Piet ervoor om de beoogde veranderingen ook werkelijk te realiseren. Piet Bartels heeft daarmee een voorbeeldfunctie binnen onze vereniging vervuld. Ik zal dit met enkele voorbeelden nader toelichten.

Het louter uitvoeren van onderzoek was voor Piet niet voldoende. Als een leermeester, in hart en nieren, legde Piet het accent op het omgevingsgericht hanteren van kennis. "Laat laboratoriummedewerkers meeprofitieren van de kennis die je verworven hebt. En bovendien, stimuleer ze tot het doen van onderzoek." Dat gold zowel voor de klinisch chemici die bij hem in opleiding waren als voor de leidinggevende analisten. Dit onderzoek werd in vele publicaties wereldkundig gemaakt. Het leidde tevens tot promoties waar Piet Bartels als copromotor mocht acteren. Als je zo actief betrokken bent bij onderzoek en het predikaat "Pietje Precies" tot een geuzennaam hebt weten te verheffen, dan ga je als vanzelf nadenken over de kwaliteit van al dat onderzoek. Ook die gedachten wil je graag met collega's delen.

Daarmee begon Piet Bartels in 1979. Samen met zijn leermeester Royers publiceerde hij een artikel "Trombozyten tellen is niet zo simpel". Een titel die het overdenken waard is. Dacht de gemiddelde klinisch chemicus in die tijd dat het tellen van trombozyten appeltje-eitje was? En kregen academische hematologische centra nu vanuit de periferie een advies hoe het beter kon? Allemaal vragen die ongetwijfeld toen gerezen zijn. Maar Piet Bartels kreeg de smaak te pakken. In 1986 verscheen in het NTvG samen met Van Waveren Hogervorst en Helleman het artikel: "Heeft men oog genoeg voor thalassemie-syndromen?" Veelzeggende licht provocatieve titels die aangeven dat je niet bang bent om de discussie aan te gaan. Een discussie die vooral tot doel heeft om het eindresultaat sterker te maken. En dat is een doel dat Piet Bartels altijd voor ogen heeft gehad.

Tussen al het wetenschappelijk onderzoek door, groeide de lijst met meer beschouwende artikelen. In 1990 verscheen het artikel "Ontwikkelingen en verschuivingen van accenten binnen de laboratoriumdiagnostiek". In 1994 gevolgd door "Labdiagnostiek specifiek voor de eerste lijn".

Maar collega Bartels wilde zijn ideeën graag verder in de vereniging uitdragen. Toen hem gevraagd werd voorzitter van de NVKC te worden, nam hij die uitdaging aan. Hij was al jarenlang intensief betrokken bij de verdere ontwikkeling van de kwaliteit in de laboratoria. Die ontwikkeling van kwaliteit bestaat niet alleen uit het schrijven van een kwaliteitshandboek en honderden SOP's. Nee, zo publiceerde Piet in 1998 "Kwaliteitsbesef, een kwestie van mentaliteit en betrokkenheid".

En om zijn woorden kracht bij te zetten, volgde: "Groepsintervisie, een logische stap voor zelfontwikkeling en teamontwikkeling". Bij deze artikelen werd nadrukkelijk mevrouw M. Schoorl, als mede-auteur, naar voren geschoven. Soms werd deze naam zelfs twee keer vermeld.

Piet Bartels vond dat die ideeën ook verwezenlijkt moesten worden. Onder zijn bezielende leiding werden een aantal intervisiegroepen gestart. Voor de deelnemers was het een openbaring om gesprekken te kunnen voeren waarin het persoonlijk functioneren in collegiale sfeer aan de orde kon komen. Dit was een belangrijke verrijking van de onderlinge contacten én van de professionele invulling van het beroep.

Niet alleen de klinisch chemici, ook aan de leidinggevende analisten gaf Piet alle aandacht. "Kwaliteit maak je met elkaar, vóór elkaar" schreef hij in 2002. Gevolgd door een oproep tot "Integrale nascholing voor analisten in regioverband". Die verantwoordelijkheid van een éducation permanente van medewerkers nam dr. Bartels graag op zich.

Maar zijn filosofische kant ontwikkelde zich verder met "Koersbepalende elementen in breder perspectief". "Mooi Zoid": zou de nuchtere Westfries waardierend zeggen. Maar ik moest deze titel enkele malen herlezen! Wat zou Piet Bartels hiermee bedoelen? Het bleek de basis van een volstrekt nieuwe invulling van de term "management". Niet het kille rekenen met cijfers en getallen, maar competentie management, persoonlijke ontwikkelingsprofielen, management review en balance score card. Samenvattend: als een coach leidinggeven aan alle labmedewerkers. Het beste uit mensen halen door een voorbeeldfunctie te vervullen en het gewenste gedrag van mensen te stimuleren. Daar vroeg Piet Bartels nadrukkelijk aandacht voor. En om dat voorbeeldgedrag uit te dragen, schreef hij in 2008: "Buiten winnen, is binnen beginnen" . Om de bereikbaarheid van het gedachtegoed verder vergroten, zal het u niet verbazen dat Piet Bartels de laatste tijd extra aandacht schenkt aan het gebruik van E-learning. Dé moderne vorm van kennisuitwisseling!

Toen ik mij afvroeg hoe in West-Friesland iemand de kwaliteiten van Piet Bartels zou omschrijven, moest ik aan mijn grootvader denken. Mijn grootvader de koude kant groeide op tussen Kalverdijk en Tuitjenhorn. Van hem hoorde ik regelmatig de uitspraak "Puur pittig!". Ik begreep wat hij daarmee bedoelde! Dit is van toepassing op dr. Piet Bartels.

Piet, het is vooral jouw niet aflatende ijver om door te zetten en om kennis uit te dragen, die bij ons veel respect afdwingt.

Het Algemeen Bestuur van de NVKC heeft besloten om aan dr. P.C.M. Bartels voor al zijn activiteiten voor onze vereniging de Noyons Penning toe te kennen.

Namens het Algemeen Bestuur

dr. J.W. Janssen
Voorzitter NVKC